



Het Rijke Weide Vogelfonds gaat voor droomweilanden

‘De bodem brengt het leven voort’

TEKST KEES DE PATER

foto: Sandra Peters

Het Rijke Weide Vogelfonds streeft op zijn terreinen naar optimaal weidevogelbeheer. Dat begint al onder de grond, bij een ‘gezonde’ bodem. Vogelbescherming adviseert het fonds daarbij.



Weidevogels horen bij Nederland, maar gaan door de intensieve landbouw van de laatste decennia sterk in aantal achteruit. Gelukkig zijn er op tal van plekken boerenbedrijven die laten zien dat het anders kan. Maar zij kunnen het niet alleen. Vogelbescherming steekt daarom veel energie in het stimuleren van optimaal weidevogelbeheer, niet alleen door boeren, maar ook bij overheden en terreinbeheerders. Daarbij benadrukken we het belang van kruidenrijk grasland, laat in het seizoen maaien, en een hoog waterpeil met brede sloten. Maar eigen-

lijk begint het echte verhaal daaronder, in de bodem.

De kwaliteit van de bodem bepaalt de kruidenrijkheid, de diversiteit van grassen en bloeiende planten. Die diversiteit aan planten is de basis voor een rijkdom aan insecten, die op hun beurt het voedsel vormen voor de kuikens van grutto's, Kievieten en tureluurs. Essentieel voor een gezonde bodem is de juiste balans tussen verschillende stoffen. Zonder die balans is er geen rijk gevarieerd bodemleven met schimmels, bacteriën en allerlei beestjes.

Verprutsen

Het grootschalig gebruik van kunstmest en drijfmest heeft dat delicate evenwicht in een groot deel van de Nederlandse graslanden verstoord. “Je kan de bodem zo verprutsen”, stelt Ralph Smits, ecoloog bij Vogelbescherming en adviseur van het Rijke Weide Vogelfonds. “Er is in die weilanden een

overschot aan stikstof en fosfaat, maar een tekort aan onder andere kalk en magnesium, waardoor er een monocultuur ontstaat van Engels raaigras en slechts een enkele andere soort gras die alle kruiden wegconcurreren.”

Ruige mest

Het Rijke Weide Vogelfonds streeft samen met de boeren die van het fonds grond pachten naar het ideale weidevogelland. Het fonds heeft bijna 50 hectare grond in de Lange Hoek in bezit bij het Friese Gaastmeer. De eerste 27 hectare werden er in 2019 gekocht, dit jaar kwamen daar nog 22 hectare bij. Mooi grasland met flink wat weidevogels. Het kon nog een stukje beter.

Op basis van bodemonderzoek verkregen we de juiste kennis om op perceelniveau te handelen. Ralph Smits: “Een deel van de grond was jarenlang bewerkt door een biologische boer, daar

hebben we een vliegende start gemaakt. Met een kleine aanpassing aan de waterhuishouding, toevoeging van mineralen als kalk, en het gebruik van vaste mest gemengd met stro, zogeheten ruige mest, is er nu een prachtig kruidenrijk perceel.” Een ander deel was wat intensiever bewerkt. Smits: “Daar werken we aan verbetering van de bodem door onder andere het gebruik van ruige mest en in de toekomst het opbrengen van meerdere mengsels van mineralen. Dat brengt meer organische stof in de bodem, waar het bodemleven van afhankelijk is, zoals rode regenwormen. Belangrijk voedsel voor onder andere de volwassen grutto's.”

Steenmeel

Op het nabijgelegen schiereiland Sandfirden heeft het fonds sinds 2022 33 hectare in eigendom. Een waar weidevogelparadijs. Ook daar kan het nog net wat beter. Biologische boer

Durk Breeuwsma, die de grond pacht, heeft de waterhuishouding verbeterd en wat steenmeel op het land gebracht waardoor de mineralenbalans weer op orde kwam.

Het Rijke Weide Vogelfonds gaat voor droomweilanden met grassen en kruiden, waar je graslandvlinders als argusvlinder en hooibeestje tussen pinksterbloem en echte koekoeksbloem ziet fladderen. Waar veldleeuwriken zingen en een gele kwikstaart de vliegen van een koeienvlaai pikt. Waar grutto, Kieviet en tureluur gewoon zijn. Smits: “Dat moois bereik je door het onzichtbare: een bodem die leven voortbrengt.” ✂

INVESTEER IN HET RIJKE WEIDE VOGELFONDS

Geregeld is er land te koop dat geschikt is voor weidevogels. Het Rijke Weide Vogelfonds komt graag in contact met nieuwe investeerders. Met jullie hulp kan het fonds gronden kopen en behouden voor weidevogels én weidevogelboeren helpen. Spreek deze doelstelling je aan, kijk dan op rijkeweidevogelfonds.nl of neem contact op met Sandra Peters via sandra.peters@vogelbescherming.nl.